

بزرگ شدن یک ضرورت است

محمدرضا گلچین پور

رئیس هیئت مدیره موسسه حسابرسی ایران مشهود

سپاس

در بخش پرمخاطب میز گفتگوی حسابرس مجالی دیگر و فرهیخته‌ای دیگر. جناب گلچین پور به میز گفتگوی ما خوش آمدید.

گلچین پور

با سلام و عرض ادب و احترام خدمت همکاران عزیزم و سپاسگزارم از مسئولین مجله وزین حسابرس که این فرصت را در اختیار اینجانب قرار دادند.

سپاس

بسیار سپاسگزار. پایداری حرفه حسابرسی در آینده نگرانی شاغلان در حرفه در سطح بین‌المللی است. ماندگاری در حرفه ابزار نیاز دارد. بحث «ادغام موسسات حسابرسی» یکی از آنهاست.

نکات کامل و قابل تاملی ارائه شده است. بنابراین سعی می‌کنم به‌طور خلاصه تجربیات خود را به‌طور منصفانه در حد توان به‌صورت طبقه‌بندی شده و ملموس ارائه کنم و امیدوارم مفید و موثر باشد.

سازمان

ابتدا بفرمایید برای ادغام چه بستریایی لازم است. علل عدم موفقیت برخی از ادغام‌های انجام‌شده چه بوده است؟

گلچین پور

زمینه‌ها و بستریهای لازم برای ادغام موسسات حسابرسی و عوامل و علل عدم موفقیت برخی از ادغام‌های انجام‌شده:

۱- انگیزه و هدف موسسات که عامل رسیدن موسسات به‌ضرورت بزرگ شدن است، می‌تواند بسیار متفاوت باشد. ولی از آنجایی که ادغام یک تغییر بزرگ است و مسایل و مشکلات گوناگونی را ایجاد می‌نماید، وجود اهداف بلندمدت و اعتقاد راسخ به ارتقاء جایگاه موسسات حسابرسی با ارائه خدمات متنوع و کیفی و برندسازی می‌تواند انگیزه‌ای قوی برای تحمل همه مشکلات باشد. در نقطه مقابل داشتن اهداف کم عمق و تامین‌کننده منافع کوتاه مدت و آنی یا

گلچین پور

بله موضوع ادغام موسسات حسابرسی از گذشته تاکنون به‌دلایل و انگیزه‌های گوناگون همواره مورد توجه اعضای حرفه حسابرسی بوده است.

سازمان

به‌عنوان بزرگترین ادغام، پیشینه سازمان حسابرسی را از منظر ادغام برای خوانندگان حسابرسی توصیف بفرمایید.

گلچین پور

شاید بزرگترین ادغام قبل از ایجاد جامعه حسابداران رسمی ایران را می‌توان ادغام موسسه حسابرسی وزارت امور اقتصادی و دارایی، موسسه حسابرسی سازمان صنایع ملی و سازمان برنامه و موسسه‌های حسابرسی بنیاد مستضعفان و شاهد و ایجاد سازمان حسابرسی باشد. که با هدف یکنواخت نمودن روشهای اجرای عملیات و بهبود کیفیت گزارش‌های حسابرسی، هم‌پوشانی نقاط قوت و ضعف موسسات مشمول ادغام و رفع عقب‌افتادگی حسابرسی شرکتها، صورت گرفته و می‌توان آن را از بسیاری جهات یک ادغام موفق نام برد.

سازمان

عامل مهم ادغام به‌نظر شما چیست؟

گلچین پور

ادغامها به‌دلایل و انگیزه‌های گوناگون انجام می‌شود ولی عامل محرک ادغام، رسیدن به این نقطه است که برای تحقق اهداف مورد نظر که می‌تواند بسیار متفاوت باشد بزرگ شدن یک ضرورت است.

سازمان

ادغام شاید تاکنون بارها و بارها مورد بحث و گفتگوی هم حرفه‌ایها بوده است. اگر موافقید از تجربه‌ای که در اختیار دارید در این زمینه برای مخاطبان صحبت کنید.

گلچین پور

من در این مجال بنا ندارم تکرار مکررات کنم زیرا توجه اعضای حرفه به‌موضوع ادغام موجب انتشار مقالات و انجام مصاحبه‌های متعددی با فرهیختگان این حرفه شده و در مورد مزایای ادغام موسسات حسابرسی و تاثیر آن در ارتقاء جایگاه حرفه حسابرسی و نیز علل عدم موفقیت ادغام‌های انجام‌شده

یکی از مهمترین فاکتورهای

یک ادغام موفق

انتخاب مناسب شرکاء

حقوقی و حقیقی

است

عدم موفقیت ادغام موسسات می‌گردد عدم توجه به مراتب فوق است.

۴- فرایند ادغام با توجه به قوانین و مقررات مرتبط خیلی شفاف و روان نیست و به همین دلیل بسیاری از موسسات حسابرسی خیلی تمایلی به انجام آن نشان نمی‌دهند. بنابراین شاید یکی از بسترهای لازم برای این موضوع یعنی ادغام موسسات، تسهیل این فرایند اعم از انجام ادغام و یا حتی منفک شدن از ادغام از طریق ارائه راهکارهای قانونی به صورت ساده و تدوین دستورالعملهای لازم و سرعت بخشیدن به انجام این فرایند در جامعه حسابداران رسمی است.

سپاس

مزایای ادغام موسسات حسابرسی را چه می‌دانید؟

کلچین پور

مزایای بسیاری را می‌توان در ادغام موسسات حسابرسی و بزرگ شدن آنها یافت که فکر می‌کنم تمامی دوستان به آنها واقف هستند. مثل استقلال، ارتقای کارایی و کیفیت خدمات حرفه‌ای با استفاده از منابع مالی مناسب و امکان به‌کارگیری

شخصی و به عبارتی شکلی می‌تواند یکی از دلایل عدم تحمل آثار تغییرات و نهایتاً عدم موفقیت ادغام باشد و در صورت ادامه نیز نه تنها موجب ارتقاء جایگاه موسسات حسابرسی نخواهد شد بلکه می‌تواند آثار مخربی نیز برای حرفه داشته باشد.

۲- یکی از مهمترین فاکتورهای یک ادغام موفق انتخاب مناسب شرکاء (حقوقی و حقیقی) است. نزدیک و مشترک بودن اهداف، درک متقابل، هویت فرهنگی، باورها، ارزشها و هنجارهای رفتاری شرکا ادغام، موجب انسجام هم‌افزایی و تعهد قلبی به سازمان و درک موقعیت و شرایط پیش‌رو و نهایتاً کاهش ریسک عدم موفقیت ادغام خواهد شد. علاوه بر موارد پیش‌گفته که می‌توان در واژه سازگاری خلاصه نمود، موارد دیگری از جمله شاخص بودن شایستگیهای اخلاقی و فنی و نزدیک بودن جایگاه حرفه‌ای شرکاء می‌تواند عوامل موثری باشد. مضافاً این انتخاب بایستی کامل‌کننده باشد یا به عبارتی نقاط ضعف من را رفع نماید تا امکان توسعه و ارتقاء جایگاه حرفه‌ای فراهم گردد. نبود هر یک از موارد فوق عامل اصلی عدم موفقیت ادغام می‌باشد.

۳- طراحی ساختار سازمانی موسسه حسابرسی بعد از ادغام موسسات حسابرسی در ایران عمدتاً فاقد ساختار سازمانی بوده و به صورت سنتی متکی به نظر شخصی شرکاء اداره می‌شوند این روش در موسسات کوچک می‌تواند عملی باشد لیکن در یک موسسه بزرگ که از چند موسسه حسابرسی با فرهنگهای کاری متفاوت تشکیل می‌گردد، ضروری است شرکاء قبل از ادغام به جایگاه و شرح و وظایف خود در سازمان جدید آگاه باشند و آن را پذیرفته باشند. این موضوع نه فقط در ارتباط با شرکای اصلی ضروری است بلکه کلیه سرمایه انسانی موسسات حسابرسی مشمول ادغام بایستی آشنایی کامل با مزایای ادغام پیدا نمایند و آنرا پذیرفته باشند. البته این موارد شرایط لازم برای یک ادغام واقعی به معنای یکی شدن ارکان و اجرای موسسات حسابرسی ادغام شده در قالبی واحد و مشترک و متأثر از کلیه منافع و ضررهای حاصل از این ترکیب است. هر چند ادغام حتی به صورت شکلی و صورتی و ترکیبی از شرکای جزیره‌ای در موسسات نیز بدون ساختار متناسب با اهداف مورد نظر آنها با مشکلات عدیده‌ای مواجه خواهند شد. بنابراین یکی از عوامل اصلی دیگری که موجب

وجود اهداف بلندمدت

در جهت ارتقاء جایگاه موسسات

حسابرسی با

ارائه خدمات متنوع و

کیفی و برندسازی

می‌تواند انگیزه‌ای برای

تحمل همه مشکلات باشد

می‌کنم این قطعیت در افزایش کیفیت حسابرسی و گزارشگری مالی در صورتی محقق می‌شود که ادغام موسسات با هدف یکپارچگی و هم‌افزایی انجام شده باشد و سرمایه انسانی این موسسات به این مهم باور داشته باشد.

ساز

به نظر شما چنانچه موسسات بین‌المللی حسابرسی در ایران فعالیت کنند، ادغام موسسات کوچک و متوسط پایدارتر نخواهد بود؟

گلچین پور

پاسخ این سوال نیز در سوال قبلی به‌نحو داده شده یعنی موسسات بزرگ فرضی پیش‌گفته یعنی به جای ۳۰۰ موسسه کوچک ۳۰ موسسه بزرگ داشته باشیم، این موسسات امکانات لازم برای رسیدن به استانداردهای موسسات حسابرسی بین‌المللی را خواهند داشت و امکان رقابت با آن‌ها وجود خواهد داشت.

ساز

پیشنهاد شما برای ادغام فوق و پایداری موسسات حسابرسی چیست؟ چه حمایت‌هایی را برای ادغام پایدار موسسات حسابرسی ضروری می‌دانید؟

گلچین پور

همانگونه که قبلاً بیان کردم چند عامل از عوامل زیادی که در ادغام موسسات تاثیرگذار است بسیار مهم است به‌نحوی که عدم توجه لازم به آن‌ها ریسک عدم موفقیت ادغام را به شدت افزایش خواهد داد. اولین موضوع باور مشترک شرکاء به یک هدف بلندمدت در جهت ارتقاء حرفه و همبستگی است. دیگر پارامتر مهم انتخاب شریک مناسب با خصوصیات، همبسته، هم‌تراز و مکمل و همسو و بالاخره آشنایی و باور شرکا و تمامی سرمایه انسانی موسسات حسابرسی با مزایای ادغام را نیز می‌توان از عوامل تاثیرگذار موفقیت ادغام موسسات نام برد.

ساز

هم موسسات حسابرسی و هم کل جامعه از مزایای ادغام و بزرگ‌شدن موسسات حسابرسی بهره می‌برند. امیدواریم شاهد این اقدام امیدبخش در حوزه خدمات اطمینان‌بخش باشیم. از حضور شما در این گفتگو سپاسگزاریم.

سرمایه انسانی با کیفیت و نیز آموزش، تنوع ارائه خدمات حرفه‌ای، توانایی رقابت اصولی، رعایت استانداردهای کنترل کیفیت و کسب رتبه‌های حداکثری در سازمان بورس و اوراق بهادار و جامعه حسابداران رسمی ایران و انجام تحقیق و توسعه و دستیابی به فناوری و ابزار نوین اجرای عملیات حسابرسی و گذر کردن از روشهای سنتی انجام حسابرسی و تاثیرگذاری در حرفه و بسیاری دیگر از مواردی که می‌توان برشمرد ولی باز هم تاکید می‌کنم این مزایا مترتب به یک ادغام واقعی است هر چند ادغام‌های شکلی و صوری نیز مشمول برخی از این مزایا خواهند شد و اصولاً به‌همین دلیل دشواری این تغییر را پذیرفته‌اند.

ساز

ادغام موسسات حسابرسی تا چه حد می‌تواند بر تقویت بازار حسابرسی و گسترش خدمات موسسات حسابرسی موثر باشد؟

گلچین پور

برای پاسخ به این سوال بهتر است ابتدا محیط حرفه‌ای ذهنی خود را بیان کنم و آثار آن را ارزیابی نمایم. اگر فرض کنیم به جای ۳۰۰ موسسه حسابرسی کوچک فقط ۳۰ موسسه بزرگ (البته بزرگ در ایران) یکپارچه داشته باشیم یعنی هر موسسه حداقل متشکل از ۳۰ شریک و حدود ۶۰۰ نفر سرمایه انسانی خواهد بود، در این صورت ۳۰ موسسه حسابرسی در اندازه سازمان حسابرسی خواهیم داشت. حال می‌توان تصور کرد این موسسات با هماهنگی با هم که می‌تواند بسیار امکان‌پذیر باشد چه پتانسیلی در تمام زمینه‌ها ایجاد نمایند و چقدر می‌تواند جایگاه حرفه را ارتقا بخشد و به عبارتی نادیده گرفتن این موسسات عملاً مشکل خواهد بود.

ساز

تاثیر ادغام موسسات حسابرسی را بر کیفیت حسابرسی و گزارشگری مالی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

گلچین پور

بدیهی است همانگونه که در مزایای ادغام موسسات مطرح گردید و نیز وجود ساختارهای مناسب سازمانی در موسسات حسابرسی بزرگ قطعاً کیفیت حسابرسی و گزارشگری مالی ارتقا خواهد یافت. برای چندمین بار این موضوع را تاکید